

רב"ט אוסלנדר (ארצי) עמרם
1936

בן בלומה ואלכסנדר-זושא
נולד ב- כ"ב בתשרי תרפ"ט 6.10.1928
שרת בחטיבת "גולני" (1)
נפל ב- י"א באייר תש"ח 20.5.1948
בהגנה על דגניה ב'.

אוסלנדר (ארזי) עזרם.

בן בלוטת ולאכסנדר-זושא, נולד ביום כ"ב בתשרי תרפ"ט, 10.10.1928 בנירביאטור שבצפון-מזרח הונגריה וגדל עם בניבוי יחודי שדבקו במסורת התמונה עם תהליך התערות בחיי התרבות של האומה המדיארית, אך לא מעטים היו שנעצרו כאמצע הדרך ואת כמיהתם להשתרשות בקרקע מולדת העתיקה פלפי נחלת האבות בציון. התשוקה לארץ ישראל באה לו בשנות ילדותו מהתורה שלמד מפי רבותיו ב"הדר", נוסף ללימודיו בבית הספר העממי של הקהילה היהודית בהונגריה. עם התערערות מסד הדורות של חי בני דת משה בהונגריה, עקב מסע ההשמדה של הנאצו-מדיארים, חיפש ומצא את הדרך להגשמת השאיפה לציון בקן הבודפשטי של תנועת "השומר הצעיר" והתמסר לה בהתלהבות. באותו קן היה הוא היהודי השורשי ויודע עברית היחיד בין בני מתבוללים שהגיעו אל התנועה מהוגים אחרים. מבחינת השוני שבעברו והינוכו היה יוצא דופן בקרב החברים, אך כולם הכירו בערך הדרכתו הרוחנית, הן בהלק האידיאולוגי הכללי של התנועה והן בהוראת הדרך לשיבת אל היחידות והארצישראליות. עמרים עלה ארצה בשנת 1943, הצטרף לחברת הנוער בקיבוץ שער העמקים, וקיבל שם הכשרה וחינוך. הוא התגבר על חולשתו הנפשית, נאבק עם קשיי ההסתגלות לעבודה גופנית, ואושרו גדל עם גידול הישגיו בעבודה ועם התאקלמותו כחקלאות. עמרים הביע את רחשי לבו ברשימות ובשירים בעברית היה ועסיסית שכתב לא לשם פרסום, אלא לעצמו בלבד.

כשהחליטה חברת הנוער להצטרף לקיבוץ שער העמקים ניסה להתנגד להליכה למקום שאחרים כבר הניחו את יסודותיו ורצה לצאת למאבק בראשית עם השממה במקום חדש. אך לבסוף נשמע לצו התנועה ונשאר עם חבריו בשער העמקים. בשנת 1946 התניים לפלמ"ח והתאמן בשער העמקים ובשריד. הוא סיים קורס חובשים מחלקתיים והשתלם בשירות מרפאות. כמו-כן השתתף בהורדת מעפילים מהאונייה אל החוף בנהריה ועוד, בפעולת גמול בבלד א-שייח' אחרי הטבח בבתי הזיקוק, בריכוז תחנות עזרה ראשונה כחובש פלוגתי, בפעולות גשר א-דמיה, שפרעם, כפר קנה, כברי, מצובה, אילון, הניתה, ובפעולות נגד גיחות האויב מהלבנון. במרס 1948 שוחרר וחזר לשער העמקים, אך מיד נדרש לחזור לשירות עם העזרה שנדרשה מהמשק. השתתף במיהור סביבת משמר העמק אחרי תבוסת צבא השהרור של קאוקג'י, בכיבוש ואלדהיים ואום א-זינאת, ובהגנה על קיבוץ גשר בעמק הירדן. ביום י"א באייר תש"ח, 20.5.1948, ערכו הסורים התקפה כבדה על הדגניות בסיוע שריון וארטילריה, אך נהדפו. בקרב זה נפל בהגנה על הדגניה ב', והובא למנוחת עולמים בבית הקברות בקיבוץ. בחוברת שקיבוץ שער העמקים הוציא לזכרו מובאים כמה משיריו ומרשימותיו.

"יהי זכרו ברוך"

פקודת יום מס. 1

1. לרגל סכנת הפלישה עם סיום המנדט הנני מכריו על מצב צכאי בכל המרחב, החל משכח 16.6 ועד להודעה חדשה.
2. עם קבלת פקודה זו עליך לבצע את כל ההוראות שתקבלם בכתב בפקודות מיוחדות לכך.
3. למצב זה יש לאחד וליעל את המטות הנפרדים של המטות (גדוד ונפת) לפקודת מפקד הגדוד.
4. הנך מוסמך להכריו ולבצע גיוס מלא של כוח האדם במרחבך בהתאם לצרכי המערכה.
5. ניתנת לך בזאת סמכות לגיוס ולהפקיע כל סוגי נשק מהישובים לצרכי המערכה לפי הצורך.
6. עליך להמריץ את הישובים להתחפר ולהתבצר במהירות בפני הרעשות אוויר ותותחים, ולהטיל גיוס חובה של התבצרות על כל התושבים.

ידיעה זו יש להביא לידיעת כל מפקדי היחידות והישובים.

(—) גולני (*)

מפקד החטיבה

(*) גולני — פניו של משה מן, מפקד החטיבה באותם הימים.

יומן מערכה

17-20.5.48 - הקרב על הדגניות

ראשונות לפלישה היו. בטנקים ושריון באו. הופעת בכורה של הארטילריה הישראלית. התקפת הסורים נבלמה תוך אכזות לאויב באנשים ובשריון.

9.6.48 -

התקפה על עיר-גב מגמתה - השתלטות על ים-כנרת.

ביום שלישי בבוקר, ה-18 במאי, נפתחה עלינו ההתקפה הגדולה. זמן מה עמדנו בפני האש הקטלנית של האויב ולחץ הטנקים שלו, אך נשברנו! הצלחנו להחליץ מן הקו דרך סמטאותיה העקלקלות של צמח ולהגיע בגשק ביד, עם הפצועים אל תחנת המשטרה. ידעתי: צמח אבודה. האויב עולה על דגיהו! ניסינו להתבצר בבית המשטרה. מרגע לרגע רבו הפצועים והחרוזים. כבר נשארו כ-20 איש שלמים במשטרה. לא הבנתי, לשם מה אנו שרויים עדין כאן. האויב חוסם עם הטנקים שלו את דרך נסיגתנו לדגיהו. - האם בגופנו נעצרו? הוד מכות הירייה שלנו נשמע מעל הגג, - "המוהיקני האחרון!" - אמרתי בליבי - והנה מכיין גם הוא ירד אלינו והודיע: יריותינו אינן משפיעות על רכב האויב. ניתנה פקודת נסיגה: "לעזוב את הפצועים ולצאתו"...

דרך הפריצה, שבה נכנסנו כמנצחים לפני שלושה שבועות, יצאנו עכשיו בנסיגתנו, ופנינו לדגיהו...

עד היום אינני יודע, כיצד עברתי את "דרך המוות" הזו והגעתי שלם בגופי. האוויר היה רחוס משריקות כדורים ופגזים. ידעתי: הנופל לא יקום עוד... חברים, שיחדיו גדלנו ולמדנו, נפלו לעיני, וידי קצרה מהושיע. המוות פשט אחרינו את ידיו הארוכות וקצר את קצירו בלי רחם...

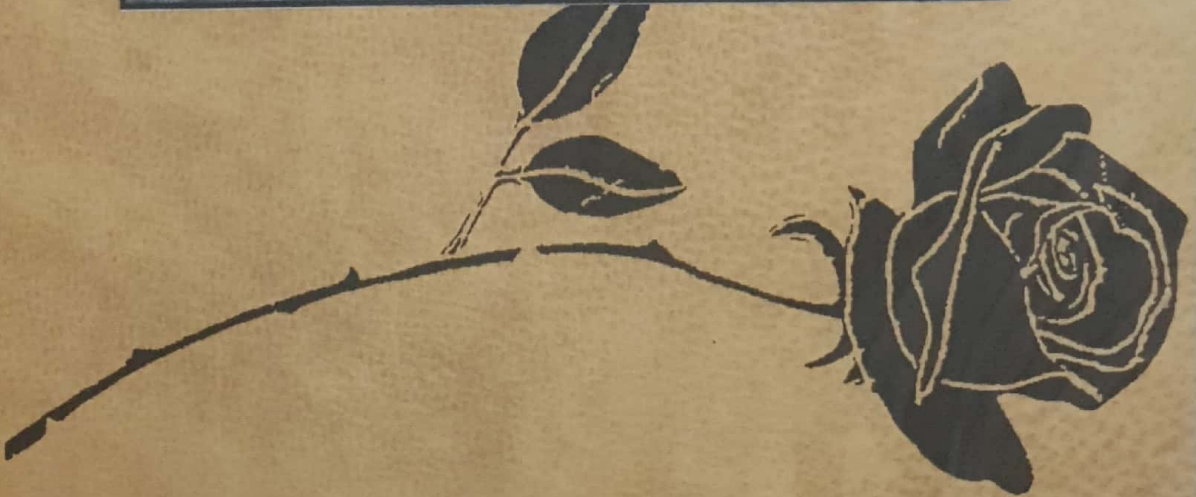
מזועזעים הגענו לדגיהו. הוד עמום נשמע מצמח... עם ערב נשתרר שקט. דממה מבשרת רעות ירדה על הכל. - דרוכים ישבנו, וחייכנו ליום המחרת.

אמי

השתתף בהורדת מעפילים מהאונייה לחוף נהריה

השתתף בכיבוש כברי

השתתף בפעולות נגד גיחות האויב מלבנון

קיבוץ דגניה ב' - קרוב למקום נפילתו

האנדרטה הישנה בצמח לזכר חללי
מלחמת השחרור בעמק הירדן

